

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 493/2025
02.10.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јасмине Стаменковић, председника већа, Татјане Ђурице, Бранке Дражић, Татјане Матковић Стефановић и Јасминке Обућине, чланова већа, у правној ствари тужиоца „Ребус плус“ доо Београд, чији је пуномоћник Видослава Родић, адвокат из ..., против туженог Предузеће за промет, производњу и услуге „DEWACO“ Београд, чији је пуномоћник Анђелка Александров Митић, адвокат из ..., ради предаје ствари – вредност предмета спора 990.000,00 динара, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж бр.3232/23 од 27.02.2025. године, у седници одржаној 02.10.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

1. ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији туженог изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж бр.3232/23 од 27.02.2025. године, као изузетно дозвољеној.

2. УСВАЈА СЕ ревизија туженог, па се **ПРЕИНАЧАВАЈУ** пресуда Привредног апелационог суда Пж бр.3232/23 од 27.02.2025. године и пресуда Привредног суда у Београду П бр.3682/2022 од 07.04.2023. године и **ПРЕСУЂУЈЕ** тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев тужиоца да се тужени обавезе да му преда теретно возило марке MAN модел TGX број шасије ..., рег. ознаке ..., саобраћајну дозволу тужиоца и кључеве наведеног возила, те му омогући да исто одвезе са места где је задржано, као и да му накнади трошкове спора.

3. ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом плати износ од 78.120,00 динара на име трошкова првостепеног и другостепеног поступка, у року од осам дана од дана пријема преписа пресуде.

4. ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом плати трошкове ревизијског поступка у износу од 45.000,00 динара у року од осам дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П 3682/22 од 07.04.2023. године, усвојен је тужбени захтев тужиоца и тужени обавезан да тужиоцу преда теретно возило ознака наведених у изреци, саобраћајну дозволу и кључеве од возила, те да му омогући да исто одвезе са места где је задржано. Ставом 2. изреке, тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 139.035,00 динара.

Пресудом Привредног апелационог суда одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Привредног суда у Београду П бр.3682/22 од 07.04.2023. године, те је одбијен захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Благовременом ревизијом тужени побија правноснажну другостепену пресуду због погрешне примене материјалног права са позивом на члан 404. став 1. ЗПП. Указује да је одлука у супротности са судском праксом, да није од значаја да ли се доспело потраживање односи на задржану ствар, као што није од значаја ни да ли постоји еквивалентност између вредности доспелог потраживања и вредности задржане ствари. Предлаже да се ревизија усвоји и преиначе другостепена и првостепена пресуда и тужбени захтев одбије, а туженом накнаде трошкови поступка.

Испитујући услове за одлучивање о ревизији туженог као посебној ревизији, Врховни суд је имао у виду да је чланом 404. ЗПП, прописано да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права. О дозвољености ревизије Врховни суд суди у већу од пет судија.

У конкретном случају постоји потреба за уједначавањем судске праксе у вези са условима за остварење права задржавања, па је одлучено као у изреци под 1.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП, Врховни суд је установио да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су биле у пословном односу по уговору од 26.09.2018. године којим се тужени обавезао да даваоцу лизинга прода робу коју ће давалац лизинга даље дати на лизинг тужиоцу као кориснику и то пет нових тегљача модела TDX 18424 x 2 BLS по цени од укупно 350.000 евра у динарској противвредности. Гаранција за тегљаче је уговорена у временском трајању од 24 месеца или 450.000 пређених километара од тренутка испоруке даваоцу лизинга, уз напомену да гаранција на комплетно возило не обухвата потрошне делове. Возило чија се предаја тражи се покварило дана 15.07.2022. године. Тужилац је туженог обавестио мејлом да је возило променило звук, замолио га да у што краћем року пошаље екипу на терен ради отклањања кvara на возилу, уз напомену да се налази под гаранцијом. Тужени је мејлом од 28.07.2022. г. обавестио тужиоца да предметно возило није покривено гаранцијом због пређених километара и позвао тужиоца да пре преузимања возила измири настале трошкове по предрачуна. Обавестио га је да возило може преузети по евидентирању уплате за предузете услуге, будући да квар не подлеже гаранцији. Тужени је тужиоцу фактурисао услуге предузетих радова сервиса за предметно возило предрачуном број 202201345 на износ од 130.392,00 динара. Рачуном број 101-5/2022 од 11.02.2022. године тужени је по радном налогу бр. 202102380 фактурисао тужиоцу цену делова и трошкове предузетих радова сервиса на возилу у укупном износу од 574.867,60 динара.

На основу утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови закључују да тужени није имао право задржавања, јер у моменту задржавања није имао доспело потраживање према тужиоцу које се односи на предметно возило, с обзиром да се возило покварило 15.07.2022. године, а да је предрачун испостављен 19.09.2022. године. Првостепени суд сматра да је без утицаја потраживање по рачуну 101-5/2022 од 11.01.2022. године, јер се не односи на предметно возило, већ на друго возило тужиоца. Другостепени суд прихвата образложење првостепеног суда и образлаже да је

тржишна цена возила у време задржавања несразмерно већа од вредности радова, те да не постоји еквивалентност евентуалних потраживања, а тиме ни основаност права задржавања возила. Из наведених разлога, нижестепени судови усвајају захтев тужиоца.

Врховни суд налази да је наведена одлука донета погрешном применом материјалног права.

Чланом 286. ЗОО је прописано да поверилац доспелог потраживања у чијим се рукама налази нека дужникова ствар има право задржати је док му не буде исплаћено потраживање. У случају да је дужник постао неспособан за плаћање, поверилац може вршити право задржавања иако његово потраживање није доспело.

Из ове одредбе произлази да су услови остварења права задржавања да поверилац има доспело потраживање и да има доспело потраживање у моменту када се у његовим рукама налази нека дужникова ствар. Цитираном законском одредбом није прописано да се доспело потраживање мора односити на задржану ствар, супротно ставу првостепеног суда, нити да мора постојати еквивалентност између вредности задржане ствари и висине доспелог потраживања. Следи, да су нижестепени судови погрешно применили члан 286. ЗОО у погледу услова за остварење права задржавања, усвајајући захтев тужиоца за предају, па је на основу члана 416. ЗПП одлучено као у изреци ове пресуде тако што су нижестепене пресуде преиначене и тужбени захтев одбијен.

Одлука о трошковима донета је на основу члана 153, 154. и 165. ЗПП, па су туженом досуђени трошкови првостепеног и другостепеног поступка у износу од 78.120,00 динара за заступање на три рочишта, приступ на једно неодржано рочиште, састав једног поднеска и жалбе по АТ, као и трошкови састава ревизије према опредељењу туженог. Трошкови судских такси нису досуђени јер нису опредељени.

**Председник већа - судија
Јасмина Стаменковић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**